

El cinema en un país normal

Martí Porter
Antropòleg

Fa uns anys, la FOCIR, Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconeixudes, va premiar la Federació Catalana de Cineclubs per la seva presència continuada a l'àmbit internacional i pel fet de, després de molts anys de brega, ser admesa com a membre de ple dret a la Federació Internacional de Cineclubs. Em va tocar parlar un moment a la cerimònia de lliurament, i vaig voler esmentar el que, de fora estant, potser no s'acabava de copsar: als festivals i mostres on erem i som presents, a França, a Itàlia, a Tunísia, que representéssim Catalunya i no l'Estat espanyol no era mai motiu de controvèrsia. A les trobades i seminaris als quals assistíem, al Brasil, a Txèquia, a Noruega, a Portugal, a ningú li incomodava que una nació sense estat s'assegués al costat de països consolidats. A les assemblees de la Federació Internacional, a Escòcia, a Grècia, a Alemanya, hi assistíem amb veu però sense vot, però tothom entenia que es tractava d'un fet circumstancial: a l'època dels estats-nació, els estatuts de l'entitat no havien previst una presència de ple dret d'una federació que representava una autonomia, o, més aviat, una cultura, atès que la catalana acollia també cineclubs de les Illes i del País Valencià, i que puntualment treballava amb entitats de la Catalunya nord, d'Aragó i d'altres indrets de la Península. Finalment, com no podia ser altrament, es van modificar els estatuts de la Federació Internacional per acollir la nostra singularitat, i, des d'aleshores, tenim veu i vot a l'assemblea. La junta i els membres de la Federació Internacional van actuar amb normalitat, ningú es va posar nerviós, i la nostra demanda va servir, en

aquell moment, per fer possible que es resolguessin, també, encaixos entre les dues federacions alemanyes que convivien amb el mur de Berlín encara cuejant, o entre les fins a vuit federacions italianes que s'organitzaven en termes ideològics i no nacionals o territorials, etc.

Diumenge passat, quan vaig assistir a la gala dels Premis Gaudí, vaig recordar aquells episodis, ja llunyans però plenament vigents, i vaig tornar a tenir aquella sensació, molt agradable, de moure'm en un marc de relativa normalitat. La il·lusió de ser un país com qualsevol altre, que té el seu cinema i la seva gent de cinema; que té el seu patrimoni i la seva història cinematogràfica, i que honora públicament les persones que han contribuït a la seva salvaguarda i a la seva difusió; un país que, naturalment, organitza els seus premis, perquè, què carai, és maco reunir-se i celebrar i alimentar l'autoestima, i és necessari, també, vendre el producte; un país que és capaç de fer i premiar cinema comercial solvent, com ara *Los últimos días*, set premis Gaudí, però també propostes teòricament més minoritàries, com *La plaga*, quatre premis Gaudí, caça major, la gran triomfadora de la nit.

Tornant cap a casa, de matinada, repassava mentalment els films nominats i premiats a la festa dels Gaudí, i vaig inflar-me d'orgull, una vegada més, comprovant fins a quin punt el cinema del meu poble era protagonista de l'aventura col·lectiva: per l'Alhambra de la Garriga hi han passat, a banda de, com sempre, magnífiques pelis espanyoles, europees, americanes o asiàtiques, bona part dels films que votaven els membres de l'Acadèmia, *Los últimos días*, *Barcelona nit d'estiu*, *Hijo de Caín*, *Tots volem el millor per a ella...* i els pocs que encara no ho havien fet eren a la cartellera dels programes previstos quan la malastrugança d'una teulada en mal estat va truncar la campanya cívica SOS Alhambra per digitalitzar la sala, que estava a dos dits de l'èxit.

Ja al llit -sempre és difícil dormir quan les emoci-

ons han sigut moltes-, vaig fer un segon exercici de memòria: la Neus Ballús, directora de *La plaga*, és de Mollet, i els seus personatges són cent per cent de Gallecs; el David Crespo, dels grans Balago de la Garriga, posa música, esplèndida música, a *La plaga*; el Balter Gallart, de Granollers, que va viure a la Garriga i va formar part del seu cineclub, signa l'encertada direcció artística de *Los últimos días*; el garri-guenc Lluís Castells és coautor dels efectes especials d'*El cuerpo*; el guio de *Barcelona nit d'estiu* també té presència vallesana: un dels seus coaguionistes, Edu Sola, és de Santa Eulàlia, i el nom del meu pare, Miquel Porter, tan vinculat a la Garriga, al Figaró, al Tagamanent, a la comarca, s'incorpora, a partir d'ara, al del Premi Gaudí d'Honor de l'Acadèmia.

Ja sé que no som, encara, el que podríem ser, el que si tot va bé serem, i que les dificultats són enormes i que la nostra indústria és raquítica i que la nostra economia és captiva, però miro d'imaginar-me un futur immediat i modest per a casa meua, i el que veig és, per exemple, això: en algun moment del 2014, al cinema Alhambra renovat, la catifa vermella acull els membres de l'Acadèmia i altres patums, que s'han desplaçat fins aquí per agrair a la família Miró la seva obstinació cinefílica; es brinda en honor d'en Miquel Porter amb motiu dels 10 anys de la seva mort, i, tot seguit, en Balter Gallart presenta *Los últimos días* i comenta els secrets de la seva elegant direcció artística. Després de la primera sessió -a l'Alhambra sempre les fem dobles, senyor meu-, la Neus Ballús ens introdueix tota la força de *La plaga*, i en David Crespo ens fa una demo del seu procés creatiu per a bandes sonores cinematogràfiques. En acabar *La plaga*, i després d'un debat apassionat amb el públic que omple la sala, un fastuós grup de jazz local arrodoneix la vesprada, i tots plegats brindem novament, alcem les copes, desafiem el món sencer a la salut de la cultura, de la revolta pacífica, de la llengua i del cinema català. Com si fóssim un país normal, vaja.

Córrer la Mitja amb 60 anys

Xavier Botifoll
Professor

Sí, la Mitja de Granollers té alguna o moltes coses especials. Sobretot sensacions que no trobes en cap més altra cursa. Diumenge era un dia clar, assolat, i preciós, claríssim. Molta gent arreu. A la sortida, cinc grups horaris ben diferenciats, jo vaig sortir en el penúltim, i sense fer trampa... Alegria inconscient en l'espècie de sortida; toc de mà esportiu amb l'alcalde Mayo mig amagat sota la pluja de confeti.

Començo per vintena vegada el llarg i dolç calvari de la Mitja més emblemàtica de tot el centenar que ja he corregut. Una espècie d'acte atàvic per a un granollerí de naixement i una mena d'obligació de ser-hi cada primer diumenge de febrer per no acabar de perdre les arrels. Gent mig endormiscada i somrient en la llarga i recta línia del carrer Girona; encara els comentaris i crits dels mateixos corredors guanyen en sonoritat als tímids aplaudiments dels espectadors palplantats. Primer gir notable per agafar l'abans dita carretera de Ribes o N-152, i per a mi trencant del Cal Mònic; tanmateix sanefa tan concorreguda que és l'únic punt del recorregut on el garbuix d'atletes populars hem d'alentir la marxa perquè no hi cabem. Causa? El públic està tan animat que no es poden mantenir sobre la vorera i envaeixen l'espai dels atletes. Benvinguts, sieu!

Segona gran línia recta i dreta del circuit. Pla i amunt. Referència mental d'aquest sector estació Renfe de les Franqueses i un quilòmetre més amunt

l'edifici emblemàtic del seu Ajuntament. "D'on surt tanta gent?", em pregunto incrèdul. A més dels veïns censats allà, de ben segur ha d'haver-hi personal d'altres poblacions properes. Els ànims anàrquics queden definitivament apagats per notes musicals d'una orquestra juvenil situada en el segon gran gir de la Mitja; se'ns obliga a girar a l'esquerra i baixar a través d'un pont cap al pla de Llerona. Seran els quilòmetres més freds i silenciosos (vent suau i agradable). Per distreure't pots sentir la frisança de la roba tècnica dels veïns de cursa, el galop barroer de dotzenes de sabatilles de marca o el respir fatigat de companys desconeguts. I a l'entrada de la Garriga, precedit per un grup molt marxós de batucada, altra volta més crits i ànims provinents de tots cantons, fins al clímax de la plaça de l'església. Personalment lloc psicològic molt important: punt més alt de la cursa; portem una mica més de mitja carrera, i amanit amb un locutor micròfon en mà força *kumbaid* o educat segurament entre un grup d'escoltes. Anys enrere cridava els noms dels clubs que veia escrits en la samarreta; ara, en canvi, vocifera noms de pila que llegeix apuntats en els dorsals. I encara té el detall integrador de *tercera via* de donar la benvinguda de la vila termal garri-guenc en castellà si aprecia que el corredor no tindrà el dret a decidir perquè no està censat a Catalunya.

Després ja tot avall per la rambla burgesa i sor-tosament no asfaltada del poble que abandonem sense gaire pena. Davant la Cabanya contrast curios i fotogràfic on dues riuades humanes quasi s'uneixen en agafar altre cop l'antiga Via Augusta. Els cuers, més endarrerits i feixucs encara no han visitat el poble d'estiu; en canvi nosaltres baixem xirois pel pendent agradable i amb pressa per arribar el més aviat possible a la capital comarcal. Torna una llarga calma d'esbufecs i curts comen-

taris dels corredors en la recta de Can Tarrés. Començament dels anomenats tres tobogans, i després del primer una de les curiositats que només vivim els qui correm, dins el túnel de la via fèrria més damnificada del país, s'escolten uns crits primitius d'ànims dels mateixos esportistes. Una segona i llarga pujada que té com a recompensa l'aigua del darrer avituallament, el més càbtic de tots. Encara amb l'ampolla a la mà vas pujant el darrer i últim repetit. Un parell de quilòmetres en terra de ningú fins a tornar a contemplar l'Ajuntament franquesí. A partir d'aquí ja tot s'esgarria. De lluny veus o intueixes el punt d'arribada, en lleugera baixada, les condicions idònies per fer un bon final sembla que hi són, tothom connecta el xip ràpid; però ai las!, són més de quatre quilòmetres eterns. Els crits d'ànim cada cop més forts i individualitzats es barregen amb el cansament galopant. El cos se sent traït pel cap, que li ha dit ja fa estona que es veia la meta, però aquesta itaca no arriba mai. La lluita entre la part física de l'atleta i la metafísica és afe-rissada. L'esperit vol sentir la vanitat de ser corejat per la multitud i mostrar una resistència i força que fa estona s'ha esgotat. No vols decebre ningú, ni els coneguts que cada any volen comprovar com estàs de forma davant la centenària Fonda Europa. I per què la família Parellada no podria aguantar l'arc d'arribada i estalviar-te l'últim quilòmetre?

El primer diumenge de febrer de 2014 vaig arribar desequilibrat; tenia la sensació que em desplaçava involuntàriament contra les tanques i havia d'esforçar-me per rectificar... Només en trepitjar l'estora, dos voluntaris em van fer seure en una cadira de rodes... em van portar deu metres i vaig saltar dient que ja no calia... Mai no m'havia passat... però tampoc mai no havia corregut una mitja amb 60 anys...